

TEISĖJŲ TARYBA

GAUTA

2014 m. 08 men. 21 d.
Nr. 37P-586

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2014-08-21

Nr. 4R-2256-(1.17)

DĖL LIETUVOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2014 m. liepos 9 d. raštu Nr. (1.39.)7R-4729 „Dėl Ministro Pirmininko pavedimo vykdymo“, Teisingumo ministerija kreipėsi į Teisėjų tarybą su prašymu įvertinti UAB „BNS“ pateiktas pastabas ir pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 154 straipsnio reguliavimo. Teisėjų taryba 2014 m. liepos 25 d. posėdyje svarstė klausimą dėl BPK 154 straipsnio taikymo ir praktinio įgyvendinimo problemų, kurio metu Teisėjų taryba įpareigojo Lietuvos Respublikos apygardų teismus pateikti informaciją apie BPK 154 straipsnio taikymo ir praktinio įgyvendinimo problemas bei nuomonę dėl UAB „BNS“ pasiūlymų dėl šio straipsnio reguliavimo. Informuojame, kad savo nuomonę pateikė Vilniaus apygardos teismas, Šiaulių apygardos teismas, Klaipėdos apygardos teismas bei Kauno apygardos teismas (pastabos pridedamos).

Vykdydama Teisėjų tarybos 2014 m. liepos 25 d. posėdžio protokolinį pavedimą, Nacionalinė teismų administracija, atsižvelgdama į teismų pateiktą nuomonę, parengė Teisėjų tarybos rašto Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnio taikymo“ projektą, kurį teikiame svarstyti artimiausiame Teisėjų tarybos posėdyje. Projektas suderintas su Teisėjų tarybos nariais L. Garneliene, R. Gadliausku bei T. Šeškausku.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos rašto Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnio taikymo“ projektas, 2 lapai;
2. Šiaulių apygardos teismo 2014 m. rugpjūčio 8 d. rašto Nr. G-3135 „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnio taikymo“ kopija, 1 lapas;
3. Kauno apygardos teismo 2014 m. rugpjūčio 8 d. rašto Nr. (1.11)-E2-14225 „Dėl nuomonės apie Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnyje įtvirtintą teisinį reguliavimą ir informacijos apie teismų praktikoje taikant šio straipsnio nuostatas kylančias problemas pateikimo“ kopija, 1 lapas;
4. Vilniaus apygardos teismo, Klaipėdos apygardos teismo el. žinutės, 2 lapai.

Direktorė

Reda Molienė

Ernesta Sakalauskienė, tel. (8 5) 251 4295, trumpasis tel. 7012, el. p. ernesta.sakalauskiene@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT- 10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt

2014-08- Nr.
Į 2014-07-09 Nr. (1.39.)7R-4729

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

Informuojame, kad Teisėjų taryba, siekdama tinkamai atsakyti į Jūsų 2014 m. liepos 9 d. raštą Nr. (1.39.)7R-4729 „Dėl Ministro pirmininko pavedimo vykdymo“, kreipėsi į Lietuvos Respublikos apygardų teismus, prašydama pateikti informaciją apie Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 154 straipsnio taikymo ir praktinio įgyvendinimo problemas, nuomonę dėl UAB „BNS“ pasiūlymų bei siūlymus dėl šiame straipsnyje įtvirtinto teisinio reguliavimo tobulinimo.

Pabrėžtina, kad žodžio ir informacijos laisvė, įskaitant žiniasklaidos laisvę, ginama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, įvairiuose Jungtinių Tautų dokumentuose, kuriuose įtvirtintas reikalavimas valstybėms ginti žodžio laisvę, o kišimasis į šią teisę leidžiamas tik griežtomis sąlygomis. Europos Žmogaus Teisių Teismas savo praktikoje dėl telefoninių pokalbių klausymosi yra patvirtinęs, kad, siekiant išvengti piktnaudžiavimo teise, įstatymuose turi būti aiškiai įtvirtinta: nusikaltimų pobūdis, kurių atžvilgiu gali būti vykdomas pasiklausymas, asmenų kategorijos, kurių telefoninių pokalbių gali būti slapta klausomasi, klausymosi termino ribos, gautų duomenų naudojimo, saugojimo ir sunaikinimo procedūros (žr. sprendimus byloje *Huvig prieš Prancūziją*, *Valenzuela Contreras prieš Ispaniją*, *Prado Bugallo prieš Ispaniją* ir kt.).

Teisėjų tarybos nuomone, galiojantis telefoninių pokalbių klausymosi teisinis reguliavimas yra pakankamas minėtų Europos Žmogaus Teisių Teismo suformuluotų principų užtikrinimo prasme, įskaitant ir asmenų kategorijų, kurių telefoninių pokalbių gali būti slapta klausomasi, apibrėžimą – BPK 154 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kokių asmenų atžvilgiu yra draudžiamas pokalbių klausymasis (gynėjo pokalbių su įtariamuoju ar kaltinamuoju). Pažymėtina, kad pagal BPK nuostatas kasacija galima bet kurioje baudžiamojoje byloje, t.y. ir tose, kur buvo taikytas BPK 154 straipsnis, todėl, Teisėjų tarybos nuomone, nėra poreikio keisti BPK nuostatų šia apimtimi.

Taip pat Teisėjų taryba atkreipė ir teismų dėmesį į tai, kad ikiteisminio tyrimo teisėjai, leisdami klausyti asmenų pokalbių, perduodamų elektroninių ryšių tinklais, daryti jų įrašus, kontroliuoti kitą elektroninių ryšių tinklais perduodamą informaciją ir ją fiksuoti bei kaupti, turi atidžiau vertinti pateiktus prokurorų prašymus, atsižvelgdami į BPK, tarptautinių dokumentų nuostatas bei Europos Žmogaus Teisių Teismo suformuotą praktiką.

Kartu Teisėjų taryba pažymi, kad siekiant užtikrinti žodžio ir informacijos laisvę, įskaitant žiniasklaidos laisvę, gali būti diskutuojama ir sprendžiama dėl elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės didesnio ribojimo tiek pagal nusikalstamų veikų sunkumą ir

rūšis, tiek pagal asmenų, kurių atžvilgiu telefoninių pokalbių klausymasis būtų draudžiamas, kategorijas. Įstatymų leidėjui labiau apribojus nusikalstamų veikų, dėl kurių gali būti vykdoma elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolė, rūšis ar nustačius papildomas asmenų, kurių atžvilgiu draudžiamas pokalbių klausymasis, kategorijas, teismai vykdys naujas teisės aktų nuostatas.

Atsakant į Jūsų prašymą pateikti nuomonę dėl BPK 154 straipsnio taikymo ir praktinio įgyvendinimo problemų, atkreiptinas dėmesys į tai, kad, teismų teigimu, neretai prokurorai, kreipdamiesi dėl elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės, jos fiksavimo ir kaupimo, nepateikia informacijos, leidžiančios visapusiškai įvertinti su prašymu taikyti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolę susijusias aplinkybes, pavyzdžiui, prašymai nepagrindžiami objektyviais duomenimis, kuriuos teisėjas galėtų patikrinti leistinėmis priemonėmis, taip pat pasitaiko, kad prašymuose nenurodomi asmens, prieš kurį turi būti atliekami veiksmai, duomenys, o nurodomas tik telefono numeris. Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti telefoninių pokalbių klausymosi asmenų atžvilgiu apribojimų laikymąsi, kartu su nustatomais apribojimais turi būti numatomos ir atitinkamos teisinės bei organizacinės priemonės, leisiančios teismui įsitikinti prašomų sankcionuoti veiksmų atlikimo teisėtumu.

Pirmininkas

Gintaras Kryževičius

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA			
GAUTA			
2014	m.	08	mėn. 08 d.
Nr. 1R-4412			

KAUNO APYGARDOS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, A. Mickevičiaus g. 18, LT-44312 Kaunas,
tel. (8 37) 490941, faks. (8 37) 324164, el. paštas kauno.apygardos@teismas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 293372420.

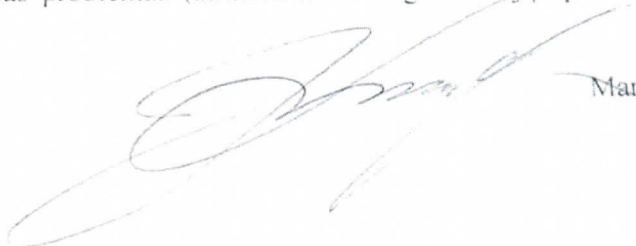
Nacionalinės teismų administracijos
Teisės skyriaus vedėjai – Ernestai Sakalauskienė
L. Sapiegos g. 15,
LT-10312, Vilnius
El. paštas: ernesta.sakalauskiene@teismai.lt

2014-08-08 Nr. (1.11)-E2-14225
Į 2014-07-29 Nr. 4R-2066-(6.3)

DEL NUOMONĖS APIE LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNYJE ĮTVIRTINĄ TEISINĮ REGULIAVIMĄ IR INFORMACIJOS APIE TEISMŲ PRAKTIKOJE TAIKANT ŠIO STRAIPSNIO NUOSTATAS KYLANČIAS PROBLEMAS PATEIKIMO

Atsakydami į Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus pavaduotojo, atliekančio direktoriaus funkcijas – Kęstučio Vaškevičiaus 2014 m. liepos 29 d. raštą Nr. 4R-2066-(6.13), kuriuo apygardų teismai prašyti pateikti nuomonę dėl šiuo metu galiojančios redakcijos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnyje nustatyto teisinio reguliavimo trūkumų, informaciją apie praktikoje kylančias šio straipsnio nuostatų įgyvendinimo problemas (jei tokios egzistuoja) ir siūlymus dėl galimų jų sprendimo būdų, informuojame, kad Kauno apygardos teismo teisėjai buvo supažindinti (išsiunčiant tarnybinio elektroninio pašto adresais) su minimu raštu ir jo priedu (UAB „BNS“ direktorės – Jurgos Eivaitės 2014 m. birželio 25 d. kreipimusi), tačiau nuomonių, jog Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnyje nustatytas teisinis reglamentavimas turėtų trūkumų, taip pat informacijos apie aiškinant ir taikant šio straipsnio nuostatas teismų praktikoje kylančias problemas (atitinkamai – ir galimus jų sprendimo būdus) nepateikė.

Teismo pirmininko patarėjas

 Marius Jonaitis

Siunčiama elektroniniu paštu. Originalas siunčiamas nebus.

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA			
GAUTA			
2014	m.	08	mėn. 08 d.
Nr.		1R-4399	

ŠIAULIŲ APYGARDOS TEISMAS

Valstybės biudžetinė įstaiga, Tiesos g. 3, LT-78203 Šiauliai, tel. (8 652) 16037,
faks. (8 41) 52 47 55, el. p. siauliu.apygardos@teismas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 193343535

Nacionalinės teismų administracijos
direktoriui

I 2014-08-08 Nr. G-3135
2014-07-29 Nr. 4R-2066-(6.13)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

Šiaulių apygardos teisme gautas 2014-07-29 raštas prašant pateikti nuomonę dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnyje įtvirtinto teisinio reglamentavimo ir šios teisės normos taikymo problemų.

Pasiteiravus Šiaulių apygardos veiklos teritorijoje veikiančių apylinkių teismų ikiteisminio tyrimo teisėjų, su kokiomis problemomis jie susiduria, taikydami Lietuvos Respublikos BPK 154 straipsnį, Šiaulių apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjas nurodė, kad susiduria su minėto straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintos nuostatos taikymo problemomis, nes prokurorai kreipiasi į ikiteisminio tyrimo teisėją nenurodydami asmens, prieš kurį turi būti atliekami veiksmai, duomenų, nurodydami tik telefono numerį. Pastabas pateikęs teisėjo nuomone, išimtiniais atvejais, kai yra pakankamai duomenų apie galimai daromą nusikalstamą veiką (sąrašas veikų turėtų būti konkretizuotas), LR BPK 154 str. turėtų būti įtvirtinta nuostata, kad galima atlikti veiksmus ir neturint duomenų apie asmenį.

Šiaulių apygardos teismo teisėjai, susipažinę su BNS 2014-06-25 išreikšta nuomone dėl BPK 154 straipsnio trūkumų, nes jame nenustatytos asmenų, kurių atžvilgiu galima sankcionuoti pokalbių klausymąsi, kategorijos, bei pareiškėjo prašymu įteisinti kasacinę instanciją tokių kategorijų byloje.

Žodžio ir informacijos laisvė, įskaitant žiniasklaidos laisvę, ginama ES pagrindinių teisių chartijoje, Europos žmogaus teisių konvencijoje, EŽTT praktikoje, įvairiuose JT dokumentuose, kuriuose reikalaujama, kad valstybės narės gintų žodžio laisvę, o kišimasis būtų leidžiamas tik griežtomis sąlygomis.

Šiaulių apygardos teismo teisėjų nuomone, problema kyla ne todėl, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnyje nėra įtvirtintas apibrėžtos asmenų, kurių atžvilgiu galima sankcionuoti pokalbių klausymąsi, kategorijos. Labai dažni atvejai, kad subjektai, kreipdamiesi dėl elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės, jos fiksavimo ir kaupimo, nepateikia šio prašymo pagrindimo, kurį teisėjas galėtų patikrinti leistinėmis priemonėmis. Reikalavimas pateikti tinkamo formato ir apimties informaciją kartu su prašymu būtų veiksmingesnė priemonė siekiant užtikrinti ikiteisminio tyrimo teisėjų sprendimų taikant BPK 154 straipsnį teisėtumą ir pagrįstumą.

Pirmininkas

Vytautas Kursevičius

Pirmininko patarėja Gitana Ambrazienė, tel. Nr. 8 606 71351

Tema:

FW: [apygardu] DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO
154 STRAIPSNIO TAIKymo

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA			
GAUTA			
2014	m.	07	mėn. 31 d.
Nr. 1R-4254			

-----Original Message-----

From: "Ernesta Sakalauskienė" <ernesta.sakalauskienė@teismai.lt>

Date: Thu, 31 Jul 2014 09:27:59 +0300

Subject: FW: [apygardu] DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

Registruoti. Susieti su Administracijos raštu 4R-2066-(6.13).

From: Vilniaus apygardos teismas [<mailto:vilniaus.apygardos@teismas.lt>]

Sent: Tuesday, July 29, 2014 1:53 PM

To: ernesta.sakalauskienė@teismai.lt

Subject: FW: [apygardu] DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

---

From: Virginija Švedienė [<mailto:V.Svediene@vat.lt>]

Sent: Tuesday, July 29, 2014 11:23 AM

To: Vilniaus apygardos teismas

Subject: RE: [apygardu] DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

Manau, kad BPK 154 str. pirmoje dalyje yra pakankamai išsamiai nurodyti šios prievartos priemonės taikymo atvejai, ir detalizuoti kokių asmenų atžvilgiu ji gali būti taikoma, nėra prasmės.

From: Vilniaus apygardos teismas [<mailto:vilniaus.apygardos@teismas.lt>]

Sent: Tuesday, July 29, 2014 9:20 AM

To: baudziamuju bylu teisejai

Cc: Daiva Kazlauskienė

Subject: FW: [apygardu] DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

Labas rytas,

Teismo pirmininkės pavedimu persiunčiu Nacionalinės teismų administracijos raštą „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 154 straipsnio taikymo“.
Grazios dienos.

From: apygardu@teismas.lt [<mailto:apygardu@teismas.lt>] On Behalf Of info@teismai.lt

Sent: Tuesday, July 29, 2014 9:04 AM

To: apygardu@teismas.lt

Subject: [apygardu] DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 154 STRAIPSNIO TAIKymo

info@teismai.lt

Iš: Ernesta Sakalauskienė <ernesta.sakalauskienė@teismai.lt>
Išsiųsta: 2014 m. rugpjūtis 8 d. 08:20
Kam: 'Teismai'
Tema: FW: Dėl BPK 154 str. nuostatų.

Registruoti. Susieti su 2014 m. liepos 27 d. raštu Nr. 4R-2066-(6.13).

From: Zigmas Pocius [mailto:Zigmas.Pocius@teismas.lt]
Sent: Thursday, August 7, 2014 5:28 PM
To: ernesta.sakalauskienė@teismai.lt
Subject: Dėl BPK 154 str. nuostatų.

Laba diena.

Klaipėdos apygardos teismo teisėjų nuomone Lietuvos Respublikos BPK 154 str. tinkamasi reglamentuoja elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolę, jos fiksavimą ir kaupimą. Minėtame BPK straipsnyje apibrėžta kokioms veikoms išaiškinti gali būti atliekama minėta kontrolė. Nemanome, kad žurnalistai turi būti išskiriami kaip subjektai, kuriems šis BPK straipsnis negalėtų būti taikomas. Nutartis teisme dėl elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės ir fiksavimo turėtų priimti tik praktikos nagrinėjant baudžiamąsias bylas turintys teisėjai, arba tokios praktikos turintys teismo pirmininko įgalioti teisėjai. Taigi mūsų nuomone kaip problemą šiuo atveju reikėtų kelti šio BPK straipsnio nuostatas taikantį subjektą. (Jis turėtų būti aukštos kvalifikacijos).

Su pagarba.
Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas Z. Pocius